EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 4.11.2019
COM(2019) 576 final

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

luvan antamisesta Euroopan komissiolle aloittaa neuvottelut Valko-Venäjän tasavallan kanssa tulliyhteistyötä ja keskinäistä virka-apua koskevasta sopimuksesta (CCMAA)

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

EU:n ja Valko-Venäjän suhteet ovat viime vuosina kehittyneet, ja EU:n ja Valko-Venäjän kahdenvälinen tavarakauppa on kasvanut tasaisesti. Euroopan unioni on Valko-Venäjän toiseksi tärkein kauppakumppani, jonka osuus maan kokonaiskaupasta on lähes kolmannes. Samaan aikaan EU:n jäsenvaltioiden tulliviranomaisten takavarikoimista laittomista tupakkatuotteista on merkittävä osa (arviolta yli 15 %) valmistettu Valko-Venäjän tehtaissa. Tupakkatuotteiden laiton kauppa aiheuttaa jäsenvaltioille ja EU:lle vuosittain arviolta 10 miljardin euron menetykset. Tupakkatuotteiden laiton kauppa vie myös pohjaa EU:n ja jäsenvaltioiden kansanterveyspolitiikalta ja lisää siten tupakointiin liittyviä kuolemantapauksia vuosittain. EU hyväksyi vuonna 2013 kattavan strategian[1] tupakkatuotteiden laittoman kaupan torjumiseksi. Strategia on edelleen ajankohtainen[2]. Sen keskeinen osa on yhteistyön tehostaminen tärkeimpien lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa. Näin ollen tällä ehdotuksella vastataan EU:n jäsenvaltioiden ja niiden yritysten tarpeisiin luoda tulliyhteistyötä ja keskinäistä virka-apua koskeva oikeudellinen kehys Valko-Venäjän kanssa.

Erityisen historiallisen taustan vuoksi Valko-Venäjä on EU:n ainoa itänaapuri ja ainoa Euraasian talousunionin maa, jonka kanssa EU:lla ei ole virallista oikeusperustaa tulliyhteistyölle ja keskinäiselle virka-avulle. Sen vuoksi tarvitaan kansainvälinen sopimus, jotta luotaisiin tulliyhteistyötä koskeva oikeusperusta erityisesti toimitusketjun turvallisuuden ja kaupan helpottamisen aloilla sekä keskinäistä virka-apua koskeva oikeusperusta tullilainsäädännön rikkomisten ehkäisemiseksi, tutkimiseksi ja torjumiseksi. Valko-Venäjän kanssa tehtävä sopimus on tullipetosten torjuntaan soveltuva asianmukainen väline.

Koska EU:n ja Valko-Venäjän väliset suhteet ovat kehittymässä, nyt on oikea hetki poistaa tämä tullialan ulkosuhteita koskeva epäkohta EU:n naapurustossa. Tämä aloite vastaa helmikuussa 2016 annettuja Valko-Venäjää koskevia neuvoston päätelmiä, joiden mukaan EU on valmis kehittämään EU:n ja Valko-Venäjän välisiä suhteita ja toteuttamaan lisätoimia poliittisten suhteiden ja alakohtaisen yhteistyön tehostamiseksi asianmukaisissa puitteissa. Se on myös jatkoa 25. huhtikuuta 2019 pidetyssä EU:n ja Valko-Venäjän koordinointiryhmän kokouksessa ja komission jäsen Oettingerin Minskin-vierailulla helmikuussa 2019 solmituille poliittisille kontakteille. Suhteiden lujittaminen Valko-Venäjään on myös keskeinen osa tupakkatuotteiden laittoman kaupan torjumista vuosina 2018–2022 koskevaa toimintasuunnitelmaa[3], jonka komisiso hyväksyi joulukuussa 2018.

Aloite ei ole osa sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevaa REFIT-ohjelmaa.

• Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa

Komissio on tehnyt tulliyhteistyötä ja keskinäistä virka-apua koskevia määräyksiä sisältäviä sopimuksia kaikkien itänaapureidensa kanssa sekä kaikkien muiden Euraasian talousunionin jäsenmaiden eli Venäjän[4], Armenian[5], Kazakstanin[6] ja Kirgisian[7] kanssa.

---

1 *COM(2013)324*
2 *COM(2017)235, osa E.*
3 *COM (2018)846, A.2.7 kohta.*
4 *EUVL L 327, 28.11.1997, s. 1.*
5 *EUVL L 239, 9.9.1999, s. 1.*

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Suositus on yhdenmukainen unionin muiden politiikkojen kanssa.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Menettelyllinen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 218 artiklan 3 ja 4 kohta.

Sopimuksen kohde olisi osa unionin yhteistä kauppapolitiikkaa, minkä vuoksi sopimuksen allekirjoittamista ja tekemistä koskevien päätösten aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 207 artikla.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Aloite kuuluu EU:n yksinomaiseen toimivaltaan (yhteinen kauppapolitiikka) SEUT-sopimuksen 207 artiklan mukaisesti. Sen vuoksi toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta.

- **Suhteellisuusperiaate**

Komission suositus on suhteellisuusperiaatteen mukainen.

Kansainvälinen sopimus on asianmukainen ja välttämätön väline oikeusperustan luomiseksi kolmannen maan kanssa tehtävälle tulliyhteistyölle ja keskinäiselle virka-avulle varsinkin kun otetaan huomioon tavoitteemme tiivistää yhteistyötä Valko-Venäjän kanssa, sillä se on ainoa jäljellä oleva EU:n itäinen naapurimaa, joka ei vielä kuulu minkään tullialaan liittyvän sopimuksen piiriin.

- **Toimintatavan valinta**

Euroopan unionin neuvoston päätös.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Ei sovelleta

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ei sovelleta

- **Vaikutustenarviointi**

Sopimuksella pyritään parantamaan tullilainsäädännön soveltamista EU:n ja Valko-Venäjän tulliviranomaisten välisen yhteistyön ja keskinäisen virka-avun kautta.

---

6 *EUVL L 29, 4.2.2016, s. 1.*
7 *EUVL L 196, 28.7.1999, s. 46.*

Tällä on myönteinen vaikutus, koska säännöt yhdenmukaistuvat ja viestintäkanavat avataan Valko-Venäjän tasavallan kanssa.

Välillisiä myönteisiä vaikutuksia odotetaan syntyvän siitä, että tullilainsäädännön asianmukainen soveltaminen paranee keskinäisen virka-avun ja tulliyhteistyön ansiosta, mikä mm. vähentäisi tullipetoksia ja varsinkin tupakkatuotteiden salakuljetusta sekä johtaisi EU:n tulli- ja verotulojen kasvuun.

Mahdollinen sopimusteksti olisi neuvotteluista riippuen samankaltainen kuin Valko-Venäjän naapurimaiden ja muiden Euraasian talousunionin maiden kanssa tehdyt sopimukset. Valko-Venäjä on Euraasian talousunionin jäsen ja käyttää näin ollen samaa alueellista tullikoodeksia kuin muut talousunionin jäsenmaat.

Huomattava osa keskinäistä virka-apua koskevasta sopimuksen sisällöstä liittyy muotoon ja menettelyihin, joten luonnosta ei pitäisi olla tarvetta muuttaa olennaisesti neuvottelujen aikana.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Aloite ei ole osa sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevaa REFIT-ohjelmaa.

- **Perusoikeudet**

Suositus on yhdenmukainen EU:n perussopimusten ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan kanssa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Tulliyhteistyötä ja keskinäistä virka-apua koskevalla sopimuksella ei ole suoraa vaikutusta EU:n talousarvioon.

Sopimus edellyttää taloudellisia ja hallinnollisia resursseja, jotta sekakomitea voitaisiin perustaa ja sen toimintaa hallinnoida, sekä mahdollisesti virkamatkoja ja neuvotteluja sopimuksen täytäntöönpanemiseksi.

Suositus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

luvan antamisesta Euroopan komissiolle aloittaa neuvottelut Valko-Venäjän tasavallan kanssa tulliyhteistyötä ja keskinäistä virka-apua koskevasta sopimuksesta (CCMAA)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 218 artiklan 3 ja 4 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Valtuutetaan komissio aloittamaan Euroopan unionin puolesta neuvottelut Valko-Venäjän tasavallan kanssa tulliyhteistyötä ja keskinäistä virka-apua koskevasta sopimuksesta.

2 artikla

Neuvottelut käydään liitteenä olevien neuvoston neuvotteluohjeiden mukaisesti.

3 artikla

Komisiso käy neuvottelut [neuvosto lisää erityiskomitean nimen] kuullen.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja